

KOGNITIV ATFERDSTERAPI ETTERLEVELSE OG KOMPETANSESKALA (KAT-EKS)

KAT-EKS er et instrument som kan brukes til å vurdere etterlevelse og kompetanse i forhold til bruk av kognitiv atferdsterapi med barn og ungdom. Skalaen er spesielt nyttig ved bruk av manualiserte behandlingsprotokoller som har spesifikke mål for timen som skal vurderes. Skalaen er inspirert av CTACS skalaen og har blitt tilpasset KAT med barn og ungdom.

SKÅRINGSINSTRUKSER

Før du ser videoen

Hvis du bruker en manualisert behandlingsprotokoll, sjekk manualen/arbeidsboken for den aktuelle timen som skal vurderes, samt hjemme-oppgaver gitt i forrige time. Identifisert mål og kjerneoppgaver for den aktuelle timen. Gjør deg kjent med skåringsleddene i KAT-EKS (s. 2-6) og bruk skåringsarket ”videonotater” (s. 8). til å notere ned målene/kjerneoppgaver for timen.

Mens du ser videoen

Start opp videoen. Observer nøye *terapeutens* atferd, både verbalt og non-verbalt, i forhold til skåringsleddene. Vurder også effekten av terapeutens atferd på barna/barnet.

ETTERLEVELSE skåres ved å spørre *om* og *i hvor stor grad* terapeuten har utført den aktuelle intervensjonen /målet/oppgaven.

KOMPETANSE skåres ut fra *hvor godt/grad av kompetanse* hos terapeuten i utføring av den aktuelle intervensjonen /målet/oppgaven.

Noter relevante observasjoner i stikkordsform underveis i videogjennomgangen ved bruk av skåringsarket ”videonotater” (s. 8). Still videoen på pause dersom du har behov for å gjøre lengre notater.

Etter du ser videoen

Endelige skårer på de ulike leddene settes først etter at hele video-opptaket for den aktuelle timen er gjennomgått (se s.7). Enkeltsekvenser eller hele videoen kan sees flere ganger dersom det er behov for dette.

Ved skåring, ta utgangspunkt i midtskåren på skalaen (3) og gi høyere skåre dersom du vurderer at terapeuten viser mer enn middels grad av etterlevelse eller kompetanse (4-6) og lavere skåre om du vurderer at terapeuten viser dårligere enn middels grad av etterlevelse eller kompetanse (0-2). Bruk dette dokumentet som referansemateriell for å sette skårene. Bruk eget skåringsark (se s.7) som til å sette skårene (lag ring rundt numrene) .

I. Kognitiv terapi struktur

1. Gjennomgang av hjemmeoppgaver og presentasjon av nye hjemmeoppgaver

Skåres ut fra om terapeuten bruker tid på å gå gjennom hjemmeoppgaver som barna hadde fått forrige time og også gir og går gjennom/forklarer hvilke oppgaver barna skal øve på hjemme til neste time.

Etterlevelsesskåre kan deles inn i 50% på gjennomgang av tidligere og 50% på presentasjon av nye hjemmeoppgaver. Ved 1. time gjelder kun presentasjon av nye hjemmeoppgaver (100%).

Vurdering av etterlevelse:

0	1	2	3	4	5	6
Ikke i det hele tatt		Til dels		I stor grad		I svært stor grad

2. Fremdrift og struktur

Skåres ut fra om terapeuten setter agenda, følger den oppsatte agenda og bruker tiden effektivt i forhold til de oppsatte målene for timen.

Vurdering av etterlevelse:

0	1	2	3	4	5	6
Ikke i det hele tatt		Til dels		I stor grad		I svært stor grad

3. Forelderinkludering*

Skåres ut fra om foreldrene blir hentet inn i slutten av timen og i hvor stor grad de får informasjon om hva som har vært gjennomgått i timen og blir informert om hjemmeoppgavene til neste time. Hvor mye tid som brukes til foreldreinkludering kan variere for barn vs. ungdom ut fra at ungdom er mer selvstendige i forhold til gjennomføring av hjemmeoppgaver. Høy etterlevelsesskåre forutsetter at foreldrene har vært hentet inn i terapirommet og er inne tilstrekkelig lenge til at terapeuten får gjennomgått temaene for timen og hjemmeoppgavene. Det er viktig å understreke at terapeuten kan skåre høyt på etterlevelse på foreldreinvolvering til tross for at terapeuten mer eller mindre har holdt en monolog for foreldrene om gjennomgang av hjemmeoppgaver, roller, repetisjon av time osv. uten å høre på innspill fra foreldrene. God dialog med foreldrene hvor de blir hørt og får komme med innspill, bruk av relevante eksempler fra barnas liv og å involvere barna i samtalen etc. skåres på kompetanse ikke på etterlevelse.

Vurdering av etterlevelse:

0	1	2	3	4	5	6
Ikke i det hele tatt		Til dels		I stor grad		I svært stor grad

4. Kompetanseskåre kognitiv terapistruktur:

- 0 Terapeuten demonstrerte dårlige ferdigheter i kognitiv terapistruktur.
For eks. at terapeuten ved gjennomgang av hjemmeoppgaver virket uklar, uinteressert, ga misvisende informasjon eller viste svært liten interesse for barnas arbeid med hjemmeoppgavene og/eller timen virket målløs og med lite effektiv bruk av tiden i forhold til oppgavene for timen og/eller at innhold i timene, mål, hjemmeoppgaver og foreldrenes rolle ble formidlet dårlig til foreldrene (på en uengasjert, lite tydelig eller ustrukturert måte), og/eller terapeuten virket uengasjert, negativt, kritisk eller overinvolvert i forhold til foreldrene.
- 1
- 2 Terapeuten demonstrerte begrensede ferdigheter i kognitiv terapistruktur.
For eks. at terapeuten nevnte hjemmeoppgavene kortfattet; han/hun ga noe uklar informasjon eller ga kun overflattisk oppmerksomhet i forhold til barnas hjemmeoppgaver, og/eller timen hadde en viss retning, men terapeuten synes å bli distraheret av perifere tema og benyttet ikke tiden effektivt nok i forhold til oppgavene for timen, og/eller terapeuten formidlet innhold i timene, mål, hjemmeoppgaver og foreldrenes rolle, men kunne ha vært mer strukturert, tydelig og engasjert i møte med foreldrene.
- 3
- 4 Terapeuten demonstrerte gode ferdigheter i utøvelse av kognitiv terapistruktur.
For eks. at terapeuten var klar, tydelig, interessert og viste adekvat positiv oppmerksomhet i forhold til barnas hjemmeoppgaver, og/eller at fokus for timen ble opprettholdt godt og tiden ble benyttet effektivt i forhold til oppgavene for timen, og/eller at agenda ble presentert og fulgt på en god måte, og/eller at ved foreldreinvolveringen ble innhold, mål, hjemmeoppgaver og foreldrenes rolle formidlet til dem på en strukturert, tydelig og engasjert måte.
- 5
- 6 Terapeuten demonstrerte særdeles gode ferdigheter i kognitiv terapistruktur.
For eks. at terapeuten gikk effektivt gjennom hjemmeoppgavene, og viste tilstrekkelig grundighet, klarhet og positiv oppmerksomhet i forhold til barnas hjemmeoppgaver, og/eller at terapeuten brukte tiden særdeles effektivt ved å dirigere flyten i samtalen og strukturere aktivitetene, og/eller at timen var fokusert og strukturert og tiden ble effektivt brukt i forhold til oppgavene for timen, og/eller at agenda ble presentert og fulgt på en særdeles god måte, og/eller at terapeuten ved foreldreinkluderingen formidlet innhold i timene, mål, hjemmeoppgaver og foreldrenes rolle på en utmerket måte, både med hensyn til struktur, tydelighet og engasjement.

II. Prosess- og relasjonsferdigheter

5. Positiv forsterkning

Skåres ut fra om og i hvor stor grad terapeuten gir ros og positiv oppmerksomhet verbalt og non-verbalt i forhold til hva barnet/a sier, gjør eller viser.

Vurdering av etterlevelse:

0	1	2	3	4	5	6
Ikke i det hele tatt		Til dels		I stor grad		I svært stor grad

6. Tilretteleggelse av samarbeid

Skåres ut fra om og i hvor stor grad terapeuten fungerer som en "teamleder" hvor ansvaret for oppgaver som for eksempel å definere barnas problemer og finne mulige løsninger blir gjort i samarbeid med barna. Lav grad av samarbeid kjennetegnes ved at terapeuten monopoliserer timen eller alternativt overlater for mye av ansvaret til barna. Her blir spørsmålet i hvilken grad terapeuten i sin måte å være på inviterer til samarbeid uavhengig av barnets reaksjon på det. Om barnet for eksempel er stille og ikke responderer kan du likevel skåre terapeuten høyt på etterlevelse fordi hun tilrettela for dette.

Vurdering av etterlevelse:

0	1	2	3	4	5	6
Ikke i det hele tatt		Til dels		I stor grad		I svært stor grad

7. Fleksibilitet

Skåres ut fra om og i hvilken grad terapeuten tilpasser intervensjonen til barnas eller barnets tilstand, humør, fokus, problem, engasjement eller utviklingsnivå.

Vurdering av kompetanse:

0	1	2	3	4	5	6
Ikke i det hele tatt		Til dels		I stor grad		I svært stor grad

8. Kompetanseskåre for prosess- og relasjonsferdigheter

- 0 Terapeuten demonstrerte dårlige prosess- og relasjons ferdigheter.
For eks. at terapeuten brukte positiv forsterkning dårlig (for eksempel ved at uønsket atferd ble gitt oppmerksomhet), og/eller inviterer til samarbeid med barnet/a men gjør dette på en negativ, usikker eller klønete måte som i liten grad motiverer barna til å delta med aktivitet og utforsking av egne forslag, løsninger og eksempler, og/eller terapeuten fremstår som kald, kritisk, respektløs eller dømmende, og/eller følger manualen men lykkes ikke å tilrettelegge ut fra barnets tilstand, problem, situasjon eller engasjement.
- 1
- 2 Terapeuten demonstrerte begrensede prosess- og relasjonsferdigheter.
For eks. at terapeuten ga positive kommentarer på en generell eller overfladisk måte, i liten grad knyttet opp til barnas atferd eller utsagn, eller noe uoverensstemmelse i terapeutens verbale versus non-verbale atferd, og/eller de positive tilbakemeldingene synes å ha begrenset effekt på barnet/barna (eks. inviterer til samarbeid, men lykkes kun delvis med å få barna med på et konstruktivt samarbeid enten fordi han/hun selv delvis er noe for aktiv eller for passiv fremstår som klønete eller tafatt i sine forsøke på å skape kontakt og formidle forståelse), og/eller viser noe fleksibilitet dersom dette var påkrevd.
- 3
- 4 Terapeuten demonstrerte gode prosess- og relasjonsferdigheter.
For eks. at terapeuten benyttet positiv forsterkning både verbalt og non-verbalt og på en måte som barna responderte godt på ved at ønsket atferd økte, og/eller terapeutens tilbakemeldinger til barnet/a var gode, men kunne vært benyttet hyppigere og vært mer spesifikke i forhold til å forsterke ønsket atferd, og/eller inviterer til samarbeid på måter som er gode og overbevisende og som motiverer barna til aktiv deltagelse med aktivitet og utforsking av egne forslag, løsninger og eksempler, og/eller terapeuten fremstår som varm, anerkjennende og sensitiv og/eller viser god fleksibilitet dersom dette var påkrevd.
- 5
- 6 Terapeuten demonstrerte særdeles gode prosess- og relasjonsferdigheter.
For eks. at terapeuten formidlet oppmuntring og ros på en særdeles god måte både non-verbalt (eks. ved å nikke, øye kontakt) og verbalt (eks. ”takk for at du delte ideene dine med oss, Martin!”) i forhold til ønsket atferd (eks. deltagelse i gruppe, å anvende nye ferdigheter i konkrete situasjoner etc.), og/eller ga særdeles gode spesifikke tilbakemeldinger i forhold til ønsket atferd (tilbakemeldingene ble gitt på en svært god og respektfull måte. inviterer til samarbeid på svært god og overbevisende måte), og/eller lykkes svært godt i å motivere barna/barnet til aktiv deltagelse med aktivitet og utforsking av egne forslag, løsninger og eksempler, og/eller formidler varme, anerkjennelse og sensitivitet på en svært god og overbevisende måte, og/eller viser svært god fleksibilitet dersom dette var påkrevd.

III. Tilretteleggelse og gjennomføring av mål for timen

I denne delen skal du spesifisere to mål for den aktuelle timen. Hvis du bruker en manualisert behandling som f.eks. FRIENDS programmet, er disse målene spesifisert i terapeutmanualen.

Bruk målene til å sette en skåre for etterlevelse for begge målene. Kompetanse vurderes globalt for begge målene.

9. Mål nummer 1

Vurdering av etterlevelse:

0	1	2	3	4	5	6
Ikke i det hele tatt		Til dels		I stor grad		I svært stor grad

10. Mål nummer 2

Vurdering av etterlevelse:

0	1	2	3	4	5	6
Ikke i det hele tatt		Til dels		I stor grad		I svært stor grad

11. Kompetanseskåre i utøvelse av målene for timen ("IU" dersom ikke utført)

- | | |
|---|--|
| 0 | Terapeuten demonstrerte dårlige ferdigheter i gjennomføringen av målene for timen
<i>(terapeuten viser dårlige ferdigheter i å presentere målet, f.eks, virket uinteressert, gir misvisende informasjon)</i> |
| 1 | |
| 2 | Terapeuten demonstrerte begrensede ferdigheter i gjennomføringen av målene for timen
<i>(terapeuten får ikke presentert målet på noen særlig god måte, ikke tydelig, konkret, relevant)</i> |
| 3 | |
| 4 | Terapeuten demonstrerte gode ferdigheter i gjennomføring av målene for timen
<i>(terapeuten viser gode ferdigheter i presentasjon av målet og forklarer det på en forståelig måte)</i> |
| 5 | |
| 6 | Terapeuten demonstrerte særdeles gode ferdigheter i gjennomføring av målene for timen
<i>(terapeuten presenterer målene på en særdeles god måte som engasjerer, er konkret, tydelig, bruker relevante eksempler i forhold til barnets/as problemer/situasjon)</i> |

IV. Helhetsvurdering

12. Gjennomføring av timen

Her gjør man en helhetsvurdering av timen som ivaretar skalaene kognitiv terapi struktur og tilretteleggelse og gjennomføring av mål for timen (husk at kvaliteten på prosess og relasjonsferdigheter skåres under kompetanse).

Vurdering av etterlevelse:

0	1	2	3	4	5	6
Ikke i det hele tatt		Til dels		I stor grad		I svært stor grad

13. Helhetsvurdering av terapeutens kompetanse i denne timen

- 0 Terapeuten demonstrerte dårlige ferdigheter i utøvelse av denne timen.
Manglende prosessferdigheter, måten struktur opprettholdes og måten målene for timen gjennomføres på er utøvd på en dårlig/ lite hensiktsmessig måte.
- 1
- 2 Terapeuten demonstrerte begrensede ferdigheter i utøvelse av denne timen.
Begrensede prosessferdigheter, måten struktur opprettholdes og måten målene for timen gjennomføres på er preget av begrensede ferdigheter.
- 3
- 4 Terapeuten demonstrerte gode ferdigheter i utøvelse av denne timen.
Gode prosessferdigheter, måten struktur opprettholdes og måten målene for timen gjennomføres på er utøvd på en god måte.
- 5
- 6 Terapeuten demonstrerte særdeles gode ferdigheter i utøvelse av denne timen.
Særdeles gode prosessferdigheter, måten struktur opprettholdes og måten målene for timen gjennomføres på er utøvd på en særdeles god måte.

A. Hva er din vurdering av hvor utfordrende denne timen var?

0	1	2	3	4	5	6
Ikke i det hele tatt		Til dels		I stor grad		I svært stor grad

B. Var videoopptaket av timen fullstendig? Ja Nei

C. Var videoopptaket vanskelig å skåre pga opptakets kvalitet (bilde, lyd, kameravinkel, etc)? Ja Nei

VI: SKÅRINGSARK

Rater-id: _____	SETT RING RUNDT FØLGENDE:											
Dato: _____	Behandling	GRUPPE					INDIVIDUAL					
Video-id: _____	Klient(er)	BARN					UNGDOM					
	Time	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	__

Kognitiv terapi struktur

1. Etterlevelse: Gjennomgang av hjemmeoppgaver og presentasjon av nye hjemmeoppgaver	0	1	2	3	4	5	6
2. Etterlevelse: Fremdrift og struktur	0	1	2	3	4	5	6
3. Etterlevelse: Forelderinkludering	0	1	2	3	4	5	6
4. Kompetanseskåre: Kognitiv terapi struktur	0	1	2	3	4	5	6

Prosess- og relasjonsferdigheter

5. Etterlevelse: Positiv forsterkning	0	1	2	3	4	5	6
6. Etterlevelse: Tilretteleggelse av samarbeid	0	1	2	3	4	5	6
7. Kompetanse: Fleksibilitet	0	1	2	3	4	5	6
8. Kompetanseskåre: Prosess- relasjonsferdigheter	0	1	2	3	4	5	6

Tilretteleggelse og gjennomføring av mål for timen

9. Etterlevelse: Mål 1	0	1	2	3	4	5	6
10. Etterlevelse: Mål 2	0	1	2	3	4	5	6
11. Kompetanseskåre: Mål for timen	0	1	2	3	4	5	6

Helhetsvurdering

12. Etterlevelse: Gjennomføring av timen	0	1	2	3	4	5	6
13. Kompetanse: Terapeutens kompetanse	0	1	2	3	4	5	6
A. Grad av utfordrende time	0	1	2	3	4	5	6
B. Fullstendig videoopptak	Ja			Nei			
C. Problemer med skåring pga opptakets kvalitet?	Ja			Nei			

NOTATER:

NOTATARK FOR VIDEOSKÅRER

I. Kognitiv terapi struktur

ID: _____

1. Gjennomgang av hjemmeoppgaver og presentasjon av nye hjemmeoppgaver

2. Fremdrift og struktur

3. Forelderinkludering

II. Prosess og relasjonsferdigheter

1. Positiv forsterkning

2. Samarbeid

3. Fleksibilitet

III. Tilretteleggelse og gjennomføring av mål for timen

1. Mål

2. Mål

TERAPEUTVURDERING AV BEHANDLINGSTIMEN (KAT-EKS-T)

VIDEO ID NUMMER _____

Spørsmålene under handler om *din* vurdering av det arbeidet du utførte denne timen.

1) I hvor stor grad fulgte du angitt struktur for timen?

For eksempel presenterte og fulgte en agenda, gjennomgikk hjemmeoppgaver, holdt fokus, brukte tiden effektivt og inkluderte foreldrene i behandlingen.

0	1	2	3	4
Ikke i det hele tatt				I svært stor grad

2) I hvor stor grad fikk du vist dine terapeutiske prosess- og relasjonsferdigheter?

For eksempel formidlet ros og oppmuntring, oppsummerte og reflekterte rundt barnets/barnas utsagn eller atferd, viste aksept og varme og stimulerte til samarbeid.

0	1	2	3	4
Ikke i det hele tatt				I svært stor grad

3) I hvor stor grad synes du at du fokuserte på målene angitt for timen?

0	1	2	3	4
Ikke i det hele tatt				I svært stor grad

4) Ut fra en helhetsvurdering, hvor kompetent opplevde du deg selv som terapeut denne timen?

0	1	2	3	4
Viste ikke kompetanse i det hele tatt				Viste svært stor grad av kompetanse

5) Var der spesielle forhold ved timen (avvik eller spesielle utfordringer) som var relevante i forhold til hvordan du besvarte spørsmålene over?
